

TEDENSKÉ SLIKE

PRILOGA

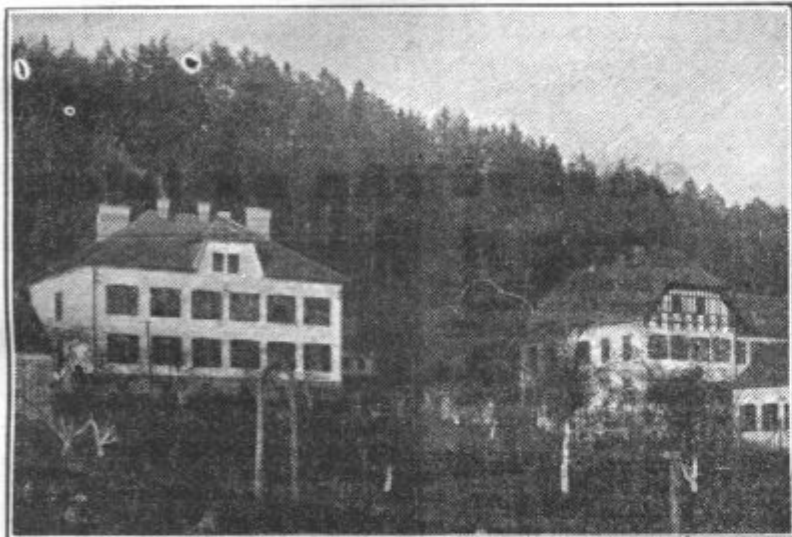
DOMOVINI

Leto VIII.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1932.

6. števil.

Banov. gospodinjstva šola v Št. Juriju

Pogled na novo gospodinjstvo šolo (levo) z južne strani. Na desni poslopje Kmetijske šole, kjer je tudi uprava sedaj popolnega banovinskega zavoda.

Preteklo nedeljo je bila v Št. Juriju ob južni železnici na svečan način izročena svojemu namenu novo zgrajena moderna banovinska gospodinjstva šola, v kateri bodo prejemala naša podeželska dekleta potrebno izobrazbo za pametno in varčno gospodinjstvo. Pred novo stavbo je pozdravil došle goste: bana g. dr. Marušiča, podbana g. dr. Pirkmajerja, sreskega načelnika g. dr. Hubada in druge zastopnike oblasti, ravnatelj kmetijske šole g. inž. Petkovšek, nakar so gostje odšli med špalirjem gojencev kmetijske šole in gojenk nove gospodinjstva šole v novo poslopje, kamor je kmalu prispel tudi mariborski pomožni škof g. dr. Tomažič, ki je po lepem priložnostnem nagovoru posvetil novi dom kmečke prosvete.

Po posvetitvi so si visoki gostje ogledali notranjost obeh šol in pa vzorno urejeno gospodarstvo kmetijske šole. Z vsem, kar so videli, so bili nad vse zadovoljni. Vse naprave pričajo, da je vodstvo šole poverjeno izkušenim rokam in da dobivajo naši kmečki fantje res v polni meri ono vzgojo, ki jo jim naj nudi ta šola. Pri okusno pripravljenem obedu, pri katerem so stregle pod nadzorstvom voditeljice ga. Premrouove in ostalih učiteljic in drugih domačih dam že prve gojenke nove šole, so pozdravili goste g. inž. Petkovšek, voditeljica ga. Premrouova, župan šentjurske trške občine g. Cretnik in v imenu gojenk Vera Arlova, ki je izročila lepa šopka škofu in podbanu dr. Pirkmajerju za njegovo gosno. Po končanem obedu je nagovoril prisotne ban g. dr. Marušič, sledili pa so mu s presrečnimi in stvarnimi govori še škof g. dr. Tomažič, inspektor g. inž. Zidanšek in narodni poslanec celjskega sreza g. Ivan Prekoršek. Nakar je bila svečanost zaključena in so se gostje po iskrenem slovesu razšli.

Slika levo:

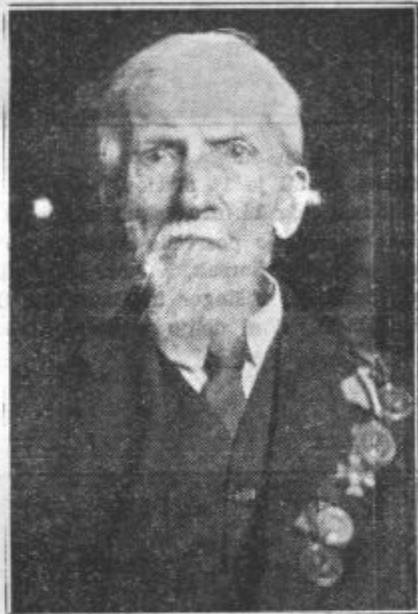
Zlata poroka nočnega čuvaja

Pred nekaj dnevi sta obhajala v Mariboru zlato poroko g. Blaž Fischer in gospa Jožefa, rojena Krojsova. Rodila sta se oba leta 1859 v Kamnici pri Mariboru. Nad trideset let sta bivala v Kamnici in si s trdim delom služila vsakdanji kruh. V zakonu se jima je rodilo osem otrok, od katerih so štirje že umrli, ostali pa so vsi poročeni v Mariboru. Leta 1915. sta se preselila s svojo družino v Maribor, kjer je mož prevzel službo nočnega čuvaja pri železniški nabavi in zadržal in tu služi še sedaj kljub svojim tri in sedemdesetim letom. Jubilarita sta še oba čvrsta.

Na pragu 100 leta

Bulgarski narod je znan po visokem številu ljudi, ki dočakajo stoto leto. Tudi v Ljubljani imamo še krepkega moža, ki gre v stoto leto, upokojenega pismonoša Petra Čotiča.

Peter Čotić se je rodil 5. marca 1833 v Opatju (motovinsko okrožje v Istri), kjer je pobajal trirazredno šolo. Ko mu je bilo 21 let, je šel k vojakom (1854), kjer je služil celih 16 let v najrazličnejših krajih in dosegel kmalu naredniški čin. Začel je na Dunaju, prebil nekaj let na Madžarskem, leta 1859. pa se je udeležil tiste edine vojne proti Italiji, katero je Avstrija zaradi diplomatskih zapletov izgubila. Boril se je v krvavih bojih pri Solferinu in Mantovi. O teh bojih je prejšnje čase rad pripovedoval. Golo naključje mu je tedaj rešilo življenje, potuhnil se je bil med kopo mrličev. Bil je deležen tudi vojne leta 1866. V Bosni leta 1878. ni bil več, ker je bil takrat ob prvem pozivu že prestar. Vojake je služil še v Gradcu in nazadnje pri madžarskem polku št. 79. v Ljubljani, kjer mu je šlo tako dobro, da se je oženil. Leta 1870. je prestopil v civilno službo kot pismonoša k tržaški pošti, odkoder je bil leta 1873. na lastno prošnjo premeščen v Ljubljano, kjer je služil v tedanjih skromnih poštah razmerah vse do 1. avgusta 1894, ko je bil z 42 leti in 4 meseci službe upokojen. Sedaj preživlja pozni večer svojega dolgega življenja s skromno pokojnino.

Zlata poroka vzornega sokolskega para

Te dni praznujeta 50-letnico zakonskega življenja Anton Svetlin, tovarniški upokojenec na Javorniku in njegova soproga Ana. Jubilar se je rodil 7. junija 1857 v Škocijanu v kamniškem srezu, ona pa istotam dne 31. julija 1865. Dne 6. februarja 1882 sta se vzela, njemu je bilo 25 let, ona pa je bila šele 17-letna. Poročila sta se v Dobu pri Domžalah, kjer sta si uredila prijetno skupno življenje. Pot ju je zanesla kmalu v svet. On je služboval nekaj let v rudniku za živo srebro pri Sv. Ani nad Trzinom, leta 1895 pa je nastopil delo v livarnah KID na Jesenicah. Imela sta kopicu otrok, od katerih žive še štirje, ki pa so vsi preskrbljeni in vzgojeni v narodnem duhu. Otroci kakor vnuki so aktivni člani jeseniškega in javorškega Sokola in se udeležujejo pri narodnem in kulturnem delu. Tako je drugi sin, Jože, med ustanovitelji javorškega Sokola, njegov večletni odbornik, starosta in prosvetar, marljiv vodja »Jutrove« podružnice na Javorniku, poverjenik Vodnikove družbe in večletni predsednik podružnice CMD za Javornik in Koroško Belo.

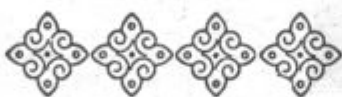
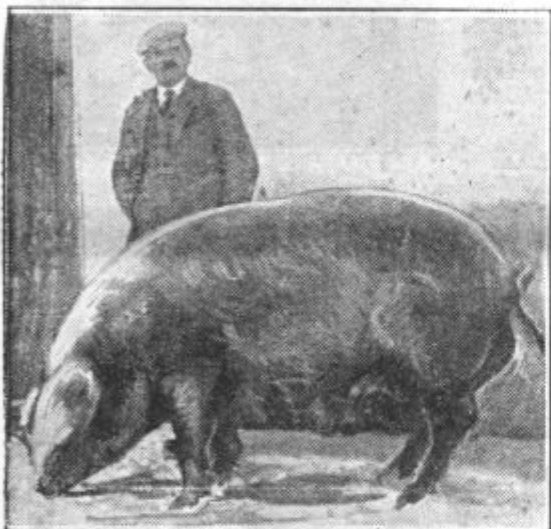
Po 35 letih trdega in napornega dela pri žarečih pečeh je g. Svetlin 1. 1929 stopil v zaslužni pokoj ter prejema pri bratovski skladnici skromno pokojnino. Navajen trpljenja in neprestane gibanja pa se še danes ne more uživati v brezdelje. Oba sta najstarejša člana Sokola na Javorniku, se kaj marljivo udeležujeta pri razpečevanju tablic za vsakoletne sokolske tombole, raznašata knjige Vodnikove družbe in ji nabirata novih članov ter sta stalna posetnika vseh narodnih in kulturnih prireditvev na Javorniku, na Jesenicah pa tudi v daljni okolici. Malo je takih primerov požrtvovalnosti dveh zakonskih drugov iz proletarskih krogov, ki bi imela toliko misla in volje za podrobno narodno delo na deželi, kakor sta naša jubilarita, ki sta kljub trpljenju in burnemu življenju ob 50-letnici zakona še vedno čila in zdrava. Vriemu narodnemu paru ob zlati poroki toplo čestitamo tudi mi z željo, da bi ju usoda ohranila pri zdravju in čilosti še mnogo let.

Plen velikega lova na divje svinje v Poljčanah

Divji merjasec, ki ga vidite na sliki, je dal poljčanskim lovcom mnogo opravka. Dobili je 14 strelav, pa se je le še izmuznil. Zadet je bil v petek popoldne okrog 14. ure, iskali so ga do noči, toda zaman. Šele v soboto popoldne se jim je posrečilo najti ga po sledih, mrtvega. Na sliki od leve na desno so lovci: Soršak, Znidar, Hauptman St., Hauptman star., Drnovšek, Hauptman Al., Fišinger in Baumann. Od teh so drugi in tretji ter peti in šesti srečneži, ki si delijo veliko lovsko trofejo.

Lep uspeh umne svinjereje

Anton Lah, posestnik v Zg. Poljskavi, je spital 18mesečnega prešiča žlahtne nemške pasme tako, da je tehtal 336 kilogramov.

Jezuiti zapuščajo Španko

Republikanska vlada je na Špankem razpustila jezuitski red in razlatala vse jezuitsko imetje. Večina jezuitov je že zapustila Španijo. Slika kaže odhod jezuitov na španski obmejni postaji Hendaye.

Slika desno:

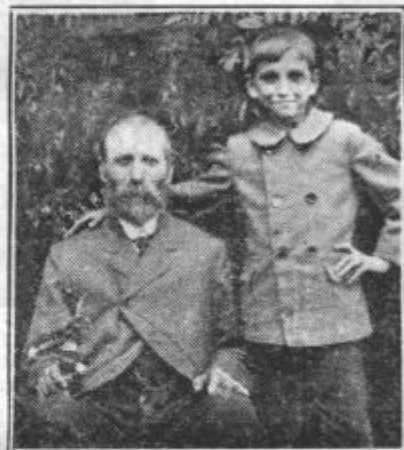
Devetdesetletna kraševska mati

Lucija Nemgarjeva, roj. Jeriša, posestnica iz Laz pri Planini, dolgoletna naročnica »Domovine«, originalna in zavedna slovenska mati, ki je kljub velikim skrbem in pomanjkanju slovenske kmetice na kraških tleh dosegla visoko starost devetdesetih let.

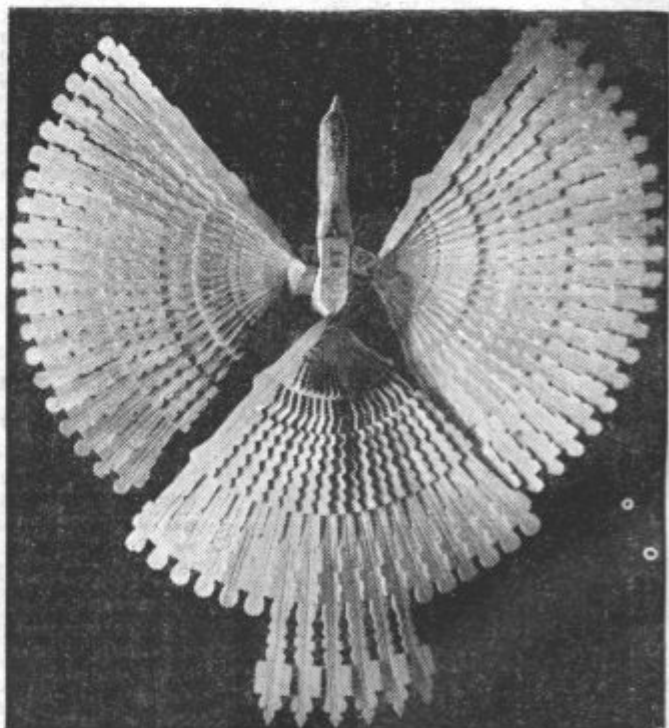

Smrt rojaka na tujem

Nedavno smo spremlili k večnemu počitku zavednega in delavnega člana Slovenskega društva sv. Barbare v Recklinghausen-Südu na Westfalskem, g. Matevža Keržišnika, ki se je rodil leta 1866. v Gorenji vasi pri Škofji Loki. Pokojnik je prebival nad 35 let na Westfalskem. Delal je vsa leta na obratu König Ludwig v Recklinghausen-Südu. Zadel ga je srčna kap. Bil je skrben oče in dober mož. Zapustil je ženo in deset otrok. Naročen je bil že več let na »Domovino«, ki jo je vedno čital. Naj počiva v miru v tuji zemlji, preostalim naše sožalje.

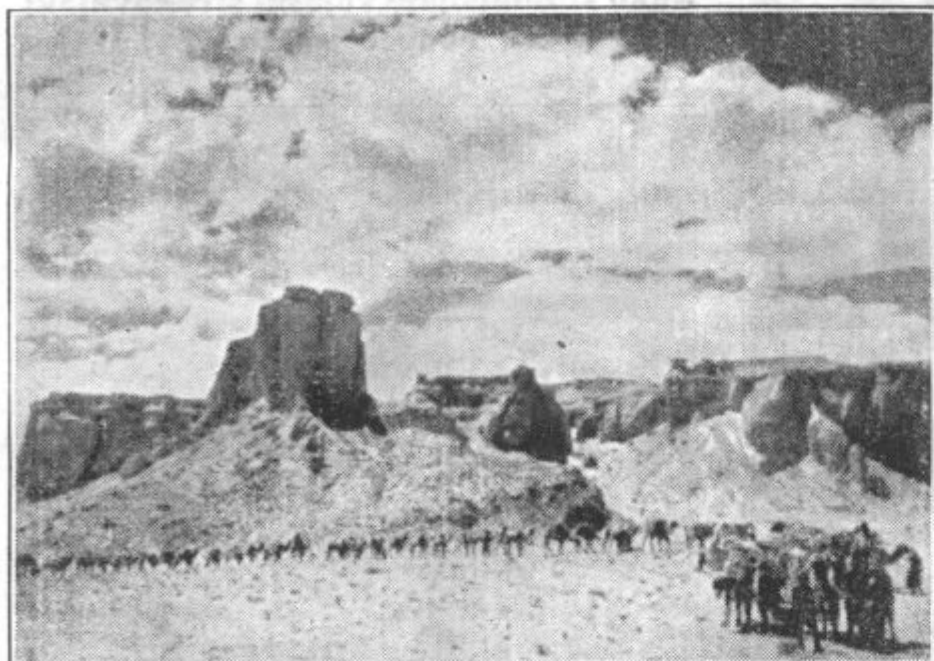

Lepo delo narodnega umetnika

Rezbar France Lipar, doma iz Senuš pri Krškem, izdeluje s pipcem takele golobe iz lipovega lesa in jih prodaje po vsej banovini in tudi po Hrvatskem, da si služi svoj vsakdanji kruh. Kakor sam pripoveduje se je naučil rezljati golobe v italijanskem ujetništvu od nekega rumunskega soujetnika. Kakor kažejo oblike goloba pa je verjetno, da izvira ta lepa rezbarija iz Rusije.

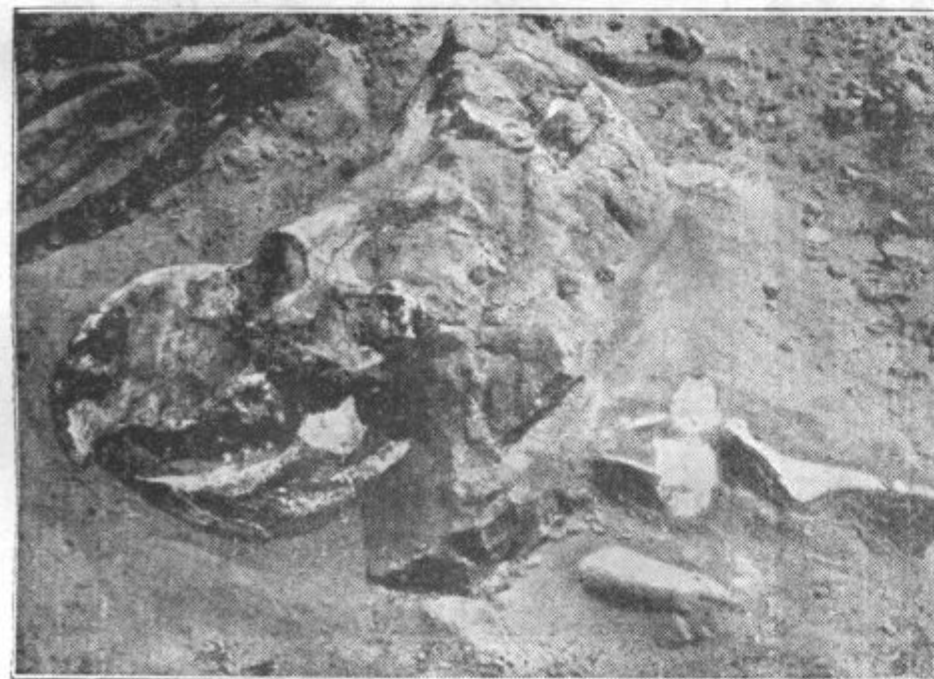
Deset milijonov let stara jajca

Pogled na »Plameneče čeri«, zakladnico okamenelih kosti predpotopnih velikanov. V ospredju karavana velblodov, ki je privedla raziskovalce v osrčje puščave

Okamenela jajca dinosavrov, ki so jih z neizmerno potrpežljivostjo izkopali iz peska. Pri izkopavanju jim je služil kot edino orodje ščetinasti čopič

Okamenela lobanja protocerantosa, preden so jo osvobodili iz obdajajočega je peska

II

Protoceraptos, plazivec, ki je živel pred 10 milijoni let. Rekonstrukcija telesa na temelju najdenega okostja

Zahodni del azijske puščave Gobi je doslej veljal kot brezpomemben v pogledu ostankov predpotopnih živali. Učenjak Osborne je po svojem dolgem proučevanju prišel do zaključka, da mora prav v tem delu sveta biti obilica prazivalskih ostankov.

Eno izmed takih mest so odkrili Američani, ko so pregledovali za Gran-gerjem, o katerem smo že zadnjič pisali, azijske puščave, v puščavskem kotlu, ob robu katerega so proti nebu štrlele ogromne skale. Z nekoliko domišljije so raziskovalci ta kraj zelo posrečeno krstili za »Plameneče čeri«. Tu je odprava našla prve ostanke plazivca protoceratopsa, praočeta raznih dinosavrskih nosorožcev, najdenih v drugih delih sveta. Pred desetimi milijoni let je živel na vzhodnem podnožju današnjega pogorja Altaja, ki pa je nastalo šele kakšnih osem milijonov let kasneje, škrtu podobno pošastno bitje z ostrim kljukastim kljunom. Na lobanji je imelo nekaj koščen ovrtnik, ki je služil vratu in sprednjemu delu pleč za varnostno oklep. Pošast je bila spredaj nizka, zadaj nekoliko višja, imela je štiri noge in debel rep. Telo brez repa je bilo dolgo 2 m 70 cm. To je bil praded triceratopsa, strahovitega trnogatega zmaja, čigar okostje so našli v Ameriki in o katerem učenjaki niso vedeli, odkod je prišel v Ameriko in kakšnega rodu je.

Kakor rečeno, je bil kraj okoli »Plamenečih čeri« poln okamenin in že prvi dan so trije člani odprave odkrili vsak po eno dinosavrsko lobanjo ter jo skušali osvoboditi z vso previdnostjo iz objemajoče jo peščene naslage. Tako delo je silno zamudno, ker so nekatere okamenine že preperele in krhke.

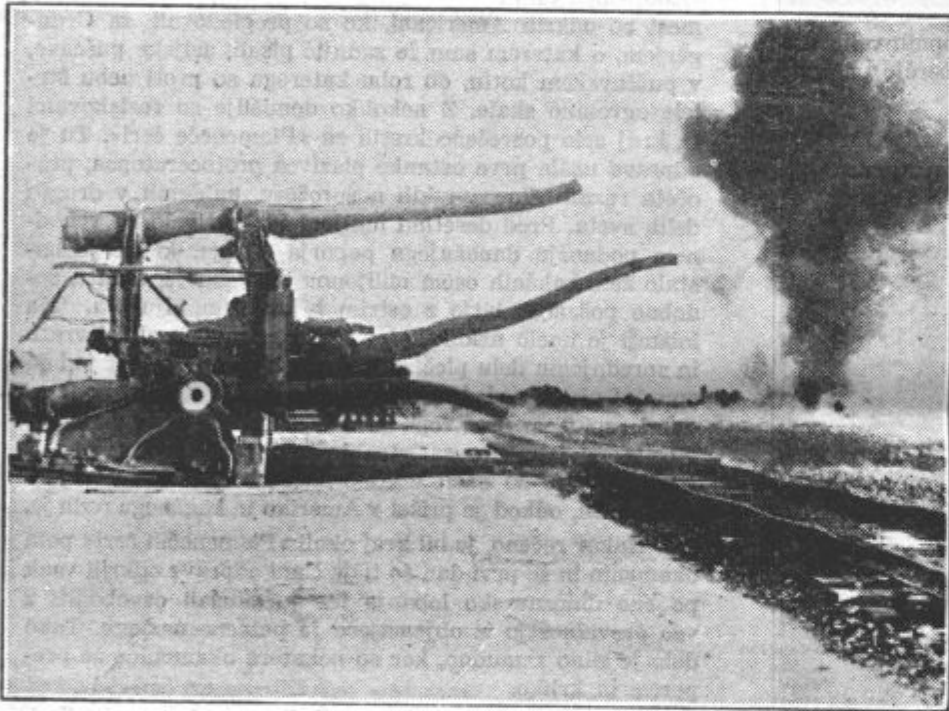
Raziskovalec Olsen je pa odkril prva okamenela dinosavska jajca, ki jih je gledalo človeško oko. Sicer doslej ni bilo znano, da so pošasti legle jajca, toda vsaka druga razlaga je bila nemogoča. V kameninah so slične tvorbe nemogoče, ptice iz dobe doljne krede pa še niso bile znane, vsaj tako velike ne, ki bi legle taka jajca. Tudi podolgasta oblika je kazala samo na plazivce.

Tri jajca so ležala kar na prostem, očitno je tu že narava opravila svoje delo in jih je izluščila iz peščene- ga pobočja. Vsi člani odprave so strmeli v deset milijonov let stara jajca, najditelj Olsen pa je previdno odstranjeval peščeno odejo ter našel pri tem okostje manjšega zna- ja brezzobe vrste. Bilo je skoraj očitno, da je zverino zasačil nad jajci peščeni vihar v trenutku, ko se je hotela lotiti jajc. Prof. Obsorn je kasneje imenoval to žival ovi- raptor philoceratops, t. j. tat in ljubitelj jajc rogatega zmaja. Jajca so dolga 25 in debela 20 cm ter so izvrstno ohranjena, kakor da so položena v pesek šele včeraj in ne pred desetimi milijoni let. Po tej prvi najdbi so še razni drugi člani odprave našli dinosavrova jajca, toda prven- stvo je ostalo Olsenu, ki je kasneje našel še lepša in še boljše ohranjena jajca. Andrews je čisto po ameriško pri- znal Olsenu naslov »svetovnega mojstra v nabiranju dino- zavrskih jajc«. Notranjost najdenih jajc je bila izpolnjena s peščenjakom in v nekaterih je opaziti okameneli zaro- dek mladega dinosavra, ki se še ni bil izlegel.

Raziskovalci so obogatili znanost za novo panogo in so v teku petih tednov proučili ves razvoj teh plazivcev od jajca do odrasle živali. Našli so okamenine mladičev, ki so bili komaj izlezli iz jajca, kakor tudi dinosavre vseh starostnih dob in veličinskih vrst. Uspeh iskanja pri »Pla- menečih čerih« je prekosil vsa pričakovanja.

Goreči Berlin, nekaj minut po vojni napovedi
Glavna mesta v Evropi bodo napadla vojna letala s plini in bombami

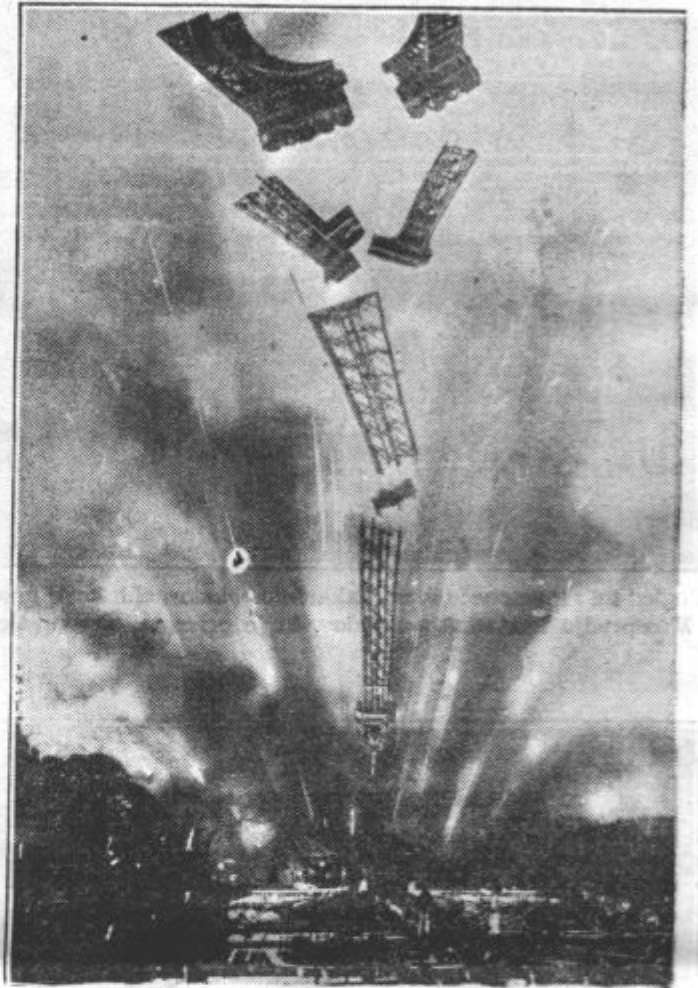
Topovi, ki streljajo na silne daljave

Japonski tanki patrolirajo na eni glavnih cest v Šanghaju

Grozote bodoče vojne

Kako si zamišljajo vojaški strokovnjaki bodočo vojno

Konec znamenitega Eifflovega stolpa v Parizu v bodoči vojni.

Madelaine v Parizu. Tudi v Parizu niso varni pred sovražnimi izstrelki. Civilna garda s plinskimi maskami vleče na varno ranjenega tovariša.